

Släktforska på smeder och valloner

2025-09-10

Vi gör din släktforskning enklare.

Kenneth Drougge

kenneth@dis-syd.se

Kunskapsbärare

- Sällskapet vallonättlingar

www.vallon.se

- Föreningen för smedsläktforskning

www.smedforskning.se

Vallonerna

Släktnamn <https://vallon.se/slaktlista/>

56	O	Bomble	Jean Bomble står antecknad som skogshuggare vid Finspång 1627-29. Släkten sprider sig till Turinge, Vårdinge och Trosa socknar under 1700-talet.
57	N	Boomgert	Dirck Fransz Boomgert skriver nederländskt kontrakt i Amsterdam 1627.
58	V	Bonnevier	Släkten Bonnevier förefaller delvis ha invandrat redan före den organiserade valloninvandringen. Så gott som samtliga i de tidiga generationerna var "räckarsmeder".
59	F	Bontenel	Esther Bontenel gift 1645 med Louys Baivier. Hon är född i Voulpaix i Frankrike. Namnet endast känt på kvinnosidan.
60	F	Borgne	Kolaren Estiemel le Borgne skriver kontrakt 1621 i Sedan.
61	V	Bossard	Finns två tydliga grenar en bokhållare/tjänsteman och en med hammarsmeder.
62	O	Bosse	Carol le Bosse förekommer 1638 i arkivhandlingarna.
63	V	Boudry	Släkten var huvudsakligen mjölnare med huvudsaklig spridning i Uppland.
64	O	Boui	Colas le Boui får ersättning för utfört arbete i Norrköping.
65	F	Bourbon	Robinet Bourbon tecknar kontrakt som daglönare 1629.
66	V	Bourgeois	Oxköraren Lambert le Bourgeois har rest från Durbuy 1626.
67	F	Bourguignon	Johan, som är kolare vid Lövsta bruk till sin död 1685, tycks inte ha fått några söner. David som är körare vid Skärviks bruk 1639 var ogift. Elisabeth och Anna Bourguignon är andra kända bärare av detta namn i Sverige.
68	V	Bovi	Bokaren Pier Bouvi tecknar kontrakt 1627 i Liège.
69	F-V	Bovin	Fransk stamfader Poncelet Bovin, Haraucourt söder om Sedan. Vallonsk stamfader, Nicolas de Bouvengne, från Bouvignes sur Meuse (norra delen av Dinant) i Vallonien.
70	V	Brabant	Baudewin de Brabant är mjölnare och kom från Liège 1632 till Österby bruk.

Namnskick

John Poyge

Anders Drügger

Masmästaren
Carl Eric Drougge, d.y.

Mr. Louis Truette. Drugg moder

Gillies Bonivier

Fain Bonniwien

Bondier

Bombiär

Gör namnen generellt sökbara men notera namnens olika stavningar

[1] Personöversikt Henrik Bonnevier - 1693

Namn

Förnamn: Henrik

Efternamn: Bonnevier

Kön: Man

Anteckning: Hindrich Bonjer

Personidentitet: 5383

Skapad: 2024-01-17 23:53:15

Ändrad: 2024-04-02 11:25:02

Flaggor

Föräldrar

[B] Hindrich Bonnevier 1593?-1682

[B] Karen (..1600)-1635-

Levnadsbeskrivning för Henrik Bonnevier - 1693

Partner

Margareta Piersdotter

Gift 1653-12-26

 Levde 1653 i Risinge (E) (Mantalslängder 1642-1820 Östergötlands län 1642-1820 (E) 12 (1653)

 Levde vid vigseln 1653-12-26 i Finspångs bruk, Risinge (E) (Risinge (E) C:1 (1633-1646) SE/VALA/00306 sid

 (Yrke) Hammarsmed 1653 i Risinge (E) (Mantalslängder 1642-1820 Östergötlands län 1642-1820 (E) 12

 Levde från 1655 till 1656 i Finspångs bruk, Risinge (E) (Mantalslängder 1642-1820 Östergötlands län 1642-

 (Yrke) Hammarsmed 1655 i Finspångs bruk, Risinge (E) (Mantalslängder 1642-1820 Östergötlands län 1642-

 (Yrke) Älderman i Skeppsta bruk, Gåsinge-Dillnäs (D) (Gåsinge (D) C:1 (1686-1749) SE/ULA/10351 sid 325 /

 Död 1693-01-08 i Gåsinge-Dillnäs (D) (Gåsinge (D) C:1 (1686-1749) SE/ULA/10351 sid 325 / Bild 176).

Vallonhistorik

Willem de Besche (1573-1629)

Louis de Geer (1587-1652)

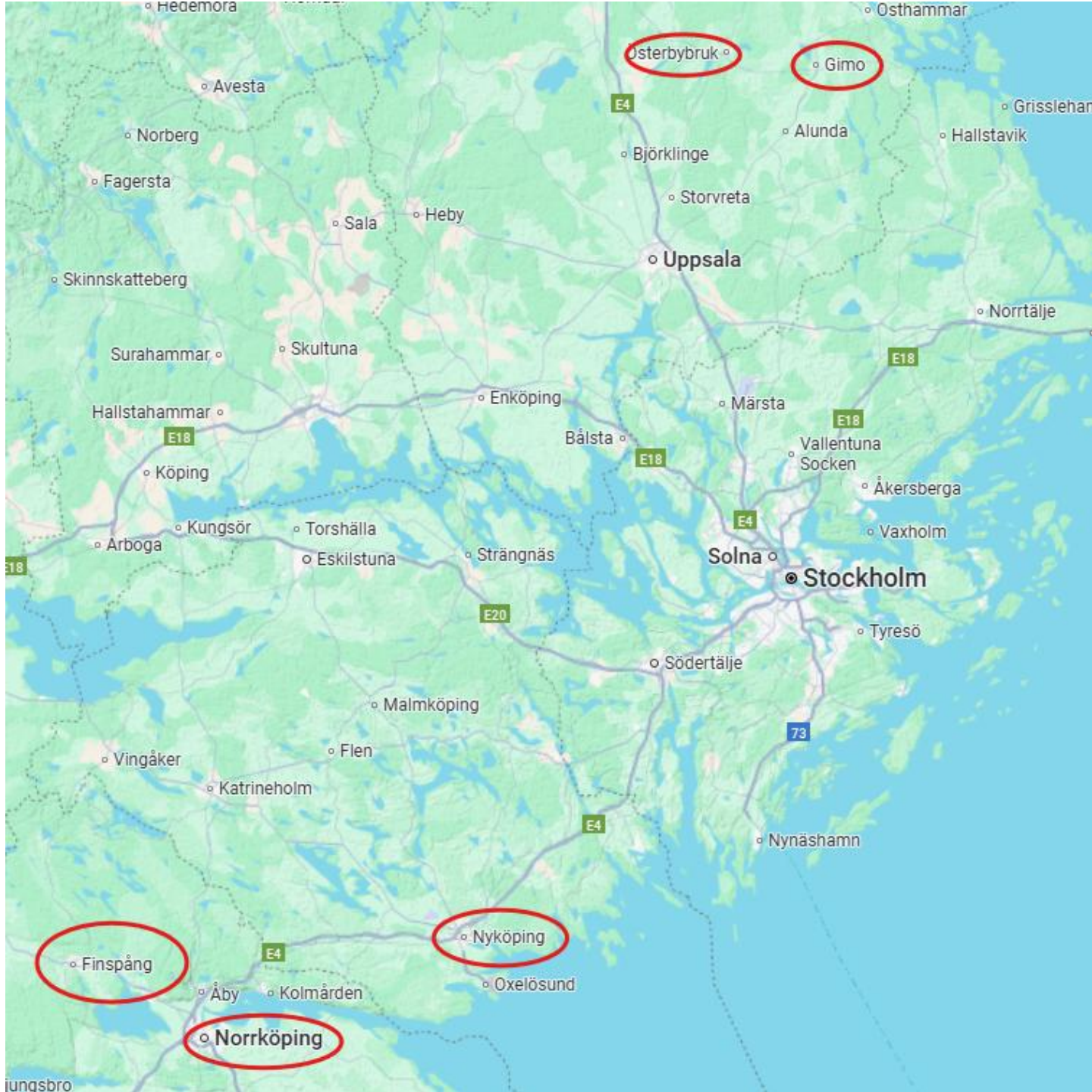

<https://vallon.se/vallonhistorik/>

Språkområdet Vallonien

Den tidiga vallon invand- ringen till Sverige

"Finspongs styckebruk"

1626

Här framför mig, i närvaro av nedan tecknade vittnen, framträdde undertecknade i egna personer — Henri Bonvier, räckarmästare, vilken för närvarande bor i Finspång, Andri Fala och Jacques Falla, bröder och mästersmältare, vilka också bor i Finspång, å ena sidan samt Mäster Willem Gilson de Besche, köpman och masmästare, också bosatt i Finspång, å andra sidan.

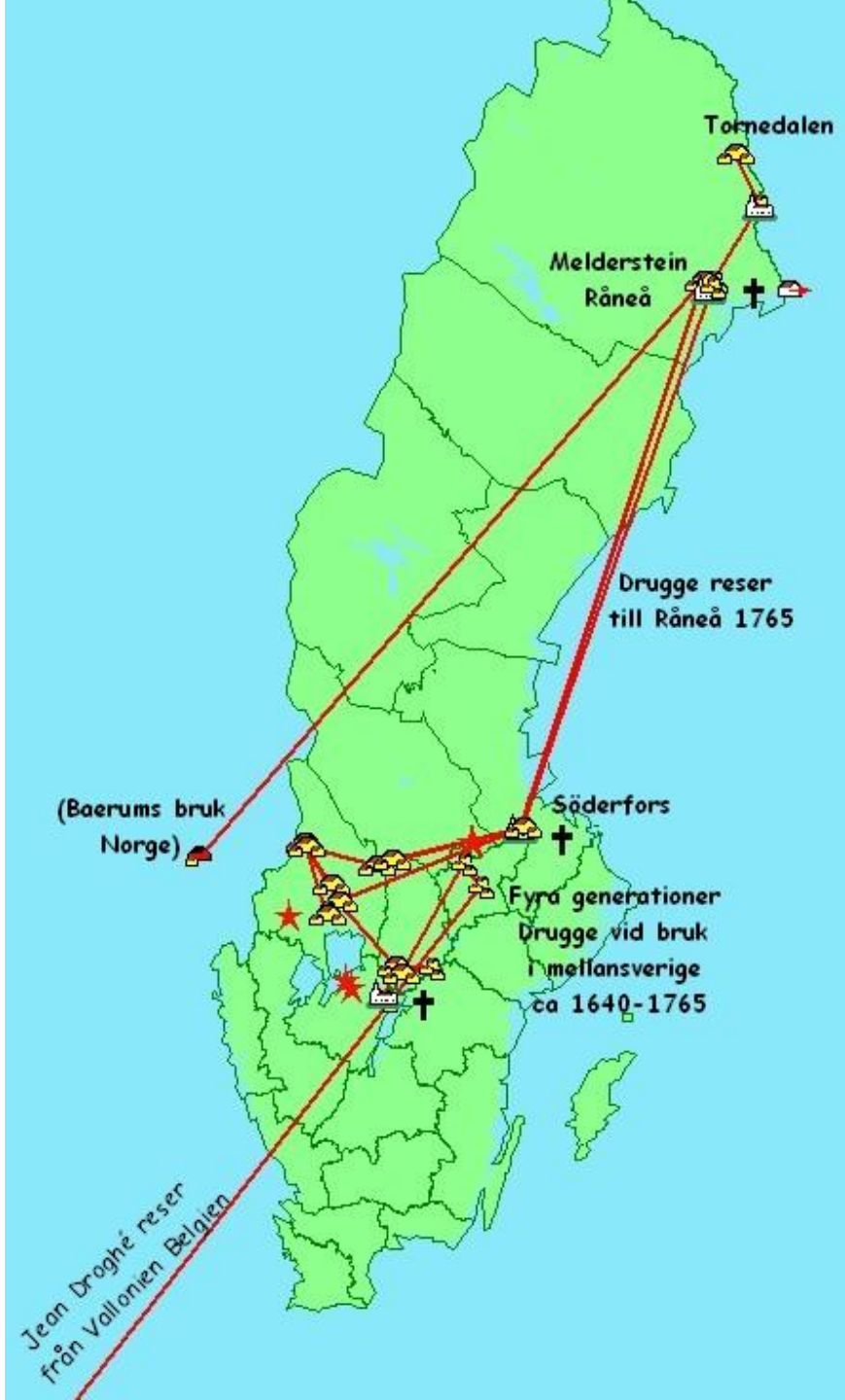
[illegible]

March 23 Jacq^ues d'K fulla auff' affinitiv

Exempel på geografisk rörlighet

Drugge/Drougge

De fem första generationernas
platser och flyttar under
perioden 1640-1800

Under trehundra år har den här grenen av släkten Bonnevier i huvudsak levt inom en radie av 5 mil.

Järnbruken

Hammarsmederna

Tillverkade stångjärn

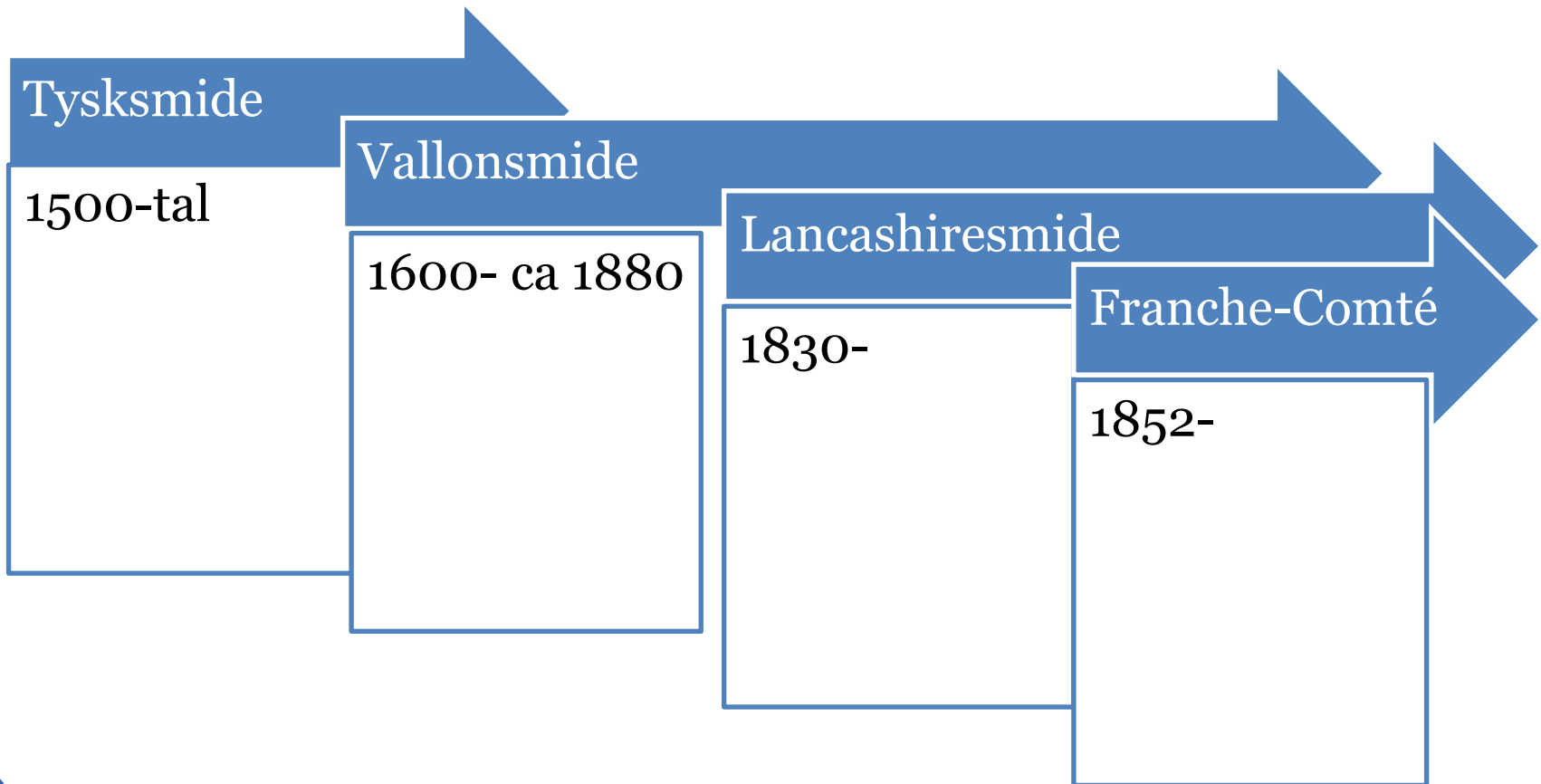

Knipphammare

Stångjärnshammare

Några smidesmetoder

No. 58. Dännemora Grufva. Mahnbrytning

Gruvan

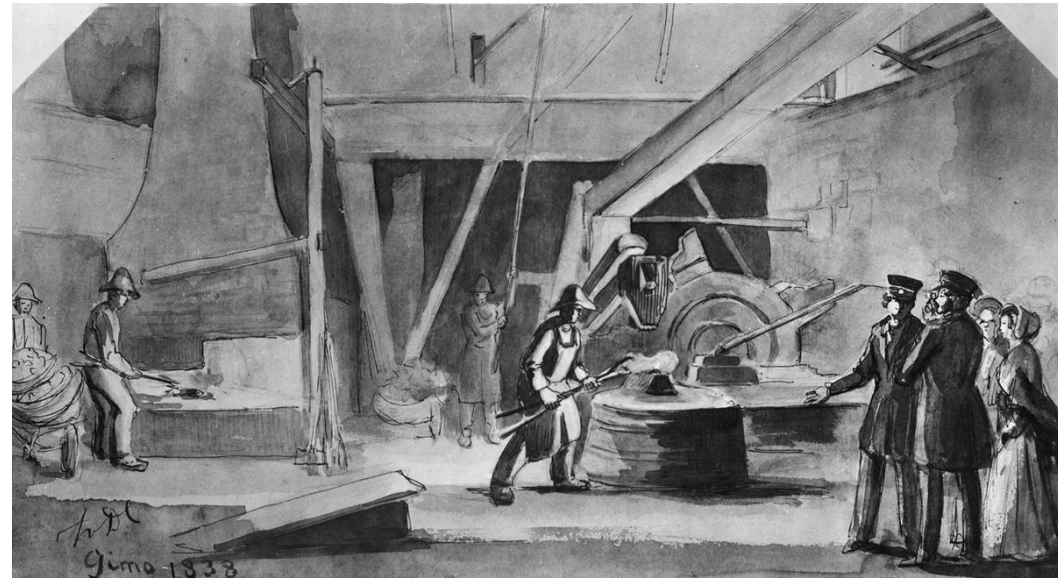
Tre viktiga ingredienser:
järnmalm, träkol,
vattenkraft

Träkol

Masugnen

Smedjan

Interiör av ankarsmedjan vid Söderfors bruk 1782.
Pehr Hilleström, Nationalmuseum.

Labbit

Rum för vila och
övernattning i
Karmansbo bruk.
Det kallas för labbi.

Smedens familj

Söderfors bruk

Söderfors herrgård

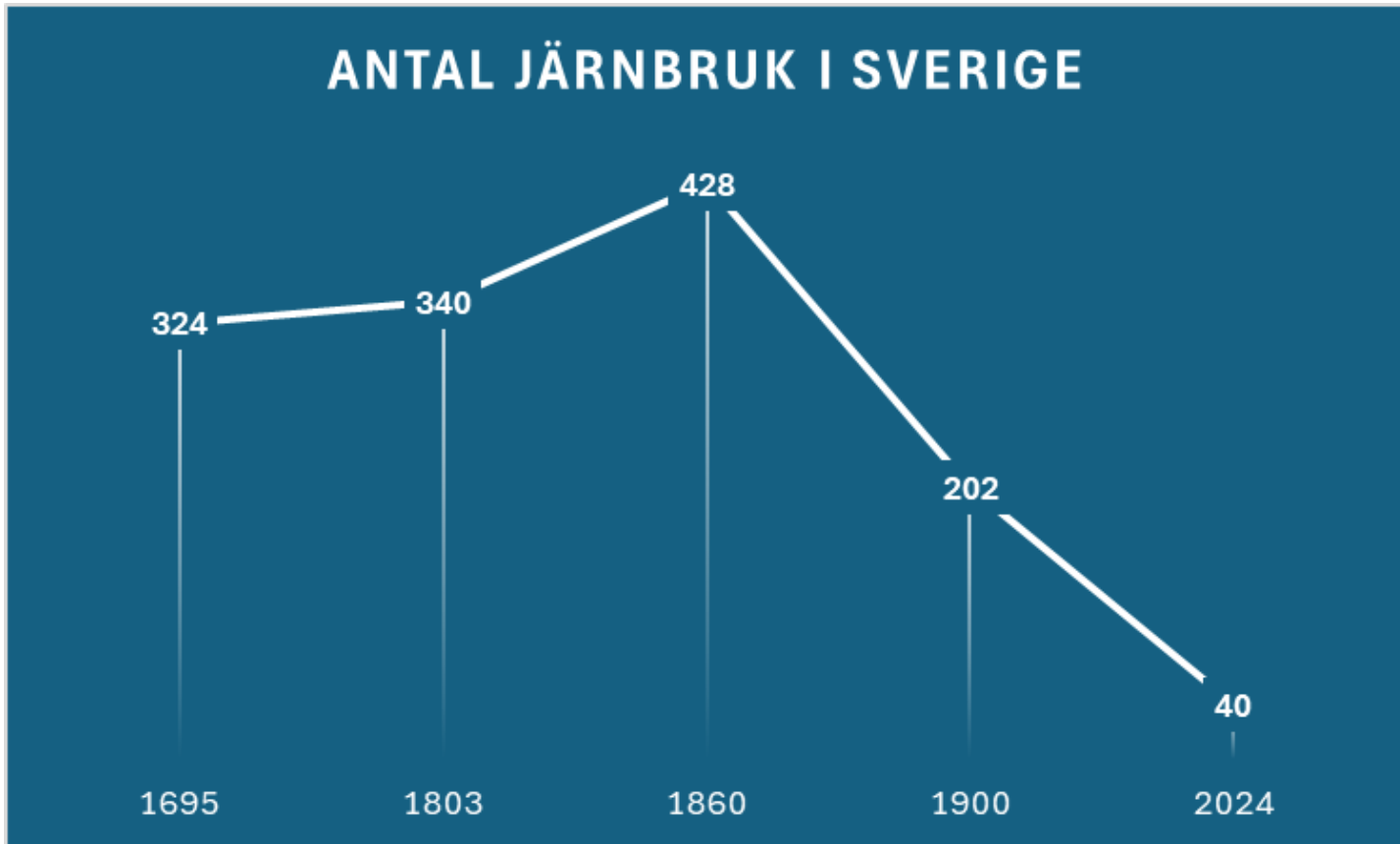

Änkehuset, Söderfors

Den sociala rangordningen på bruket

1. Brukspatronen (ägaren), bruksinspektoren (bruksförvaltaren/disponenten)
2. Kontorspersonal (tjänstemännen), prästen
3. Hammarsmeder, masmästare
4. Snickare, hjulmakare, murare
5. Smedens medhjälpare, hyttkarlar, kuskar
6. Skogsarbetare och kolare
7. Skräddare, skomakare, sadelmakare
8. Vedhuggare, drängar, daglönare
9. Pensionärer, s.k. gratialister

Bruksdöden

Källor, tips, släktforskning

Järnbruk och smeder

- Hammarsmedsordningen
- Bergskollegium, statligt ämbetsverk
 - 12 Bergmästardömen
 - Uppdelat i flera bergslag
 - Varje bergslag hade sitt ”hammarting”,
- Hammartingsprotokoll

Hammartings protokoll

- Riksarkivet
- Digitala forskarsalen
- Skriv "Bergskollegium", sök
- Välj "Advokatfiskalkontorets arkiv"
- Välj Bergmästardöme

02 Bergskollegium	Advokatfiskalkontorets arkiv 1640 - 1857
B	Koncept
C	Diarier
E	Inkomna skrivelser och akter
E I	Inkomna skrivelser och akter
E II	Rättsprotokoll från orternas bergsting och gruveting (huvudserie, till . 1811)
E II a	Rättsprotokoll från Sala bergslag
E II b	Rättsprotokoll från Stora Kopparbergs bergslag
E II c	Rättsprotokoll från Norr- och Västerbottens bergmästaredöme
E II d	Rättsprotokoll från Västernorrlands och Jämtlands bergmästaredöme
E II e	Rättsprotokoll från Upplands och Gävleborgs bergmästaredöme
E II f	Rättsprotokoll från Öster- och Västerbergslagens bergmästaredöme
E II g	Rättsprotokoll från nya Kopparbergs bergmästaredöme
E II h	Rättsprotokoll från Nora och Lindes bergmästaredöme
E II i	Rättsprotokoll från Värmlands bergmästaredöme
E II j	Rättsprotokoll Södermanlands och Östergötlands bergmästaredöme
E II k	Rättsprotokoll från Skånes och Kronobergs bergmästaredöme

Wäntan, Wäntfall at antbata
dena Wänglag at finna brynnit u.
diga at dringjälige i Wäntan b.
floniga drist, inamnat i id. fwant at
at Wänt som fägan

Artyd.

Lammans Bruden

Mästaren Alderman Carl Wörme.

Mästaren Eric Tredeson

Dito Jonas Eriesson

Dito Mats Höök

Prismeddningen Peter Johansson

Långsän Conrad Johansson

Bymanbarn

Mästarens Långsän Bengt Bengtson

Prismeddningen Abraham Amundson

Wäntman Peter Bengtson

Wäntman Sven Amundson

Dito Johan Stenon

Uuementagaren Sven Persson

Dito Anders Zachrisson

Dito Anders Bengtson

Dito Jonas Carlsson

Wäntman Nils Gabrielson

Wäntman

Wäntman Per Gabrielson
Wäntman Per Persson
Dito Olof Boensson
Dito Per Persson
Dito Per Nilsson
Dito Johan Bengtson

Husby Wänt

Wäntman Friedrich Thesin

Wäntman Gabriel Gustaf Kobl

Wäntman Nils Aman

Wäntman Boensson Peter Lander

Wäntman Christoffer Eriesson

Wäntman Christoffer Persson

Dito Peter Jonsson

Dito Eric Arberg

Wäntman Zachris Carlsson

Dito Nils Boensson

Wäntman Mans Persson

Wäntman at Wänt at Lander

Olof Nilsson

Wäntman amundson at Lander

Wäntman at Lander

Wäntman at Lander

Wäntman at Lander

Dito Eric Carlsson

Wäntman Christoffer Ham-

marström

Wäntman

Bergmästarens i norra distriktet arkiv, Protokoll för Råneå bergsting,
SE/HLA/1270004/A 1 AA/1 (1741-1783), bild 102

"§6. Till detta ting haver hammarsmederna Nils Holmström, Carl Jacobsson, Lars Drugge och Erik Larsson inkallat ombudsmannen och vice landsfiskalen Anders Ottonius såsom inspector vid Meldersteins bruk för det de till större delen ej fått smida, utan varit nödsakade att göra dagsverken" (etc.)

[illegible]

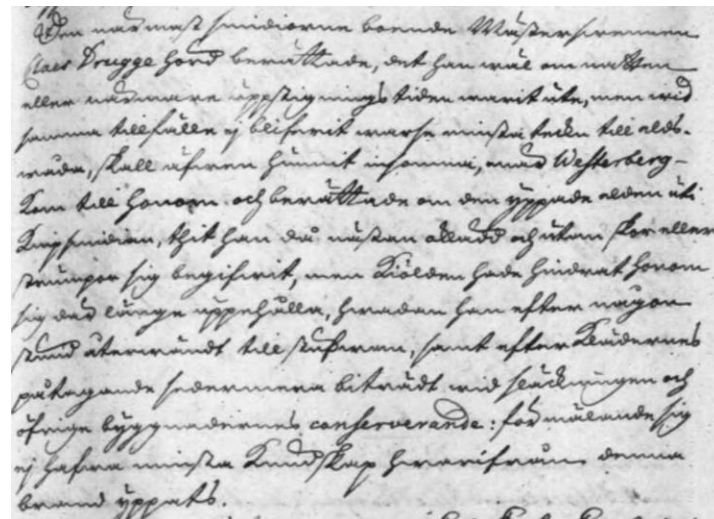
Bergmästarens i norra distriktet arkiv, Protokoll för Råneå bergsting,
SE/HLA/1270004/A 1 AA/2 (1784-1816)

Gårdflyttan givandes ut i delning till
följande enstaka och enstaka
gamla och förlamade smeden Lars
Drugge ————— 1:-
Dito - Eric Bråm ————— 1:-
Dito - Jons Bråm ————— 1:-
Transport ————— 3:-

Utdelning ur hammarsmedslådan till "Gamla och
förlamade smeden Lars Drugge... 1:-

Eldsvådan i Kengis bruk 1 dec 1788

Den närmast smidiorna boende Mästeswenn Claes Drugge hörd berättade, det han wäl om natten eller närmare upstignings tiden varit ute, men wid samma tillfälle ej blifwit ware minsta tecken till eldswåda, skall äfwen hunnit insomna, emed Westerberg kom till honom och berättade om den yppade elden uti Knipsmidian, **thet han då nästan okledd och utan skor eller strumpor sig begifwit, men kiölden hade hindrat honom sig der länge uppehålla, hwadan han efter någon stund återwändt till stufwan, samt efter klädernas påtagande sedermera biträdt wid släckningen** och öfriga byggnadsers conserverande: förmälände sig ej hafwa minsta kunskap hwarifrån denna brand yppats.

En debetsida
(det man tagit
ut) och en
kreditsida (det
man jobbat
ihop)

209.

1784

Quint. Smickaren, Flams Wijk

Oct. 1 An. Walancé — 5 4/8

Dec. 4. 1/4 In Råg — 1 — ✓

1/2 In. Morts — 24 — ✓

2 In. Salt — 9 — ✓

1784 10 off. 1/2 In. Råg — 12 — ✓

Jan. 21. 1/2 In. Råg — 24 — ✓

Feb. 11. 1/2 In. — 2 — ✓

1/2 In. Salt — 10 — ✓

Mar. 11. 1/2 In. Råg — 2 — ✓

1/4 In. Salt — 1.16 — ✓

April. 11. 1/2 In. Råg — 2 — ✓

May. 12. 1/2 In. — 2 — ✓

1/2 In. Salt — 10 — ✓

June. 1. 1/2 In. Råg — 4 — ✓

1/2 In. Morts — 6 — ✓

July. 1. 1/4 In. Salt — 1 — ✓

2. 1/2 In. Råg — 2 — ✓

Sept. 6. 1/4 In. — 1 — ✓

21. 1/2 In. Salt — 10 — ✓

1 krona 1/2 In. — 17.65

1/2 In. — 9.65

1/2 In. — 5.45

110 An. 1/2 In. — 1 1/4

1/4 In. — 18.45

1/2 In. — 22.65

46 42.2. — 46.42.2.

Summa 473 — 52.98.5

210.

1784
Sept 30

1788 Dagat. orskat i
Hera Bjergningen, 120
Hörsåden, 2 1/2 Sk. 2640.
Hörsåden på 16 Hörsåden,
2 1/2 Sk. 2640. 3032.
Balans 4. 11 1/2 1 Sk. 2640.
1784. 32 6. 10

Amma 32 10. 10

- Sällskapet Vallonättlingar www.vallon.se

Vallonskivan Den innehåller uppgifter om nära 170 vallonska släkter och närmare 147 000 personer, fram till början av 1900-talet. Här går det att söka både på släktnamn och orter.

Vallonkontraktskivan För att se vid vilka järnbruk valloner har arbetat och personers ursprungsorter.

- Föreningen för smedsläktforskning
www.smedforskning.se

Smedskivan (Uppgifter om smeder och deras släkter, 341 000 registrerade personer.)

Fler källor

- Mantalslängder
 - På 1640-talet gjordes ofta separata listor över ”fransoser” vid vallonbruken.
 - Förnamn + yrke, t ex ”Johan hammarsmed”
- Födelseböckerna
 - Dopvittnen och faddrar var oftast nära anhöriga
- Anbytarforum på Rötter
 - ”Smed- och/eller vallonsläkter”

Litteratur

- Alla är vi valloner, Peter Sjölund
- Vallonska rötter, Sveriges Släktforskarförbund
- Nordisk Vallongenealogi 1580-1750, del I och II.
Kjell Lindblom
- Valloner – järnets människor, Florén m fl
- Vallonernas namn, Erik Appelgren

Sammanfattning: släktforskning på valloner och brukssmeder

- Ganska enkelt pga speciella namn och sammanhållen yrkeslinje.
- Vallonkontrakt
- ”Omplaceringar” mellan bruk med samma ägare
- Hammartingsprotokoll
- Avräkningsböcker
- Vallon.se och smedforskning.se
- Litteratur och akademisk forskning

Mytbildningar

Myter om vallonernas utseende och mentalitet

(Citat från olika chattforum på sociala medier)

Angående påståendet att vi valloner ser ut på ett speciellt sätt, så kan jag lägga till ett ytterligare. Nämligen vi har inga örsnibbar.

Det stämmer till ca 70 % på de jag har träffat.

ett mer eller mindre tydligt extra armveck på underarmen är vanligt förekommande bland valloner.

ett typiskt vallondrag skulle vara en stortå som är längre än övriga tår.

Jag hörde på radion för flera år sedan att valloner kan ha en "knöl", eller "bula" på kraniet, precis ovanför nacken. I mitt fall stämmer det

Misstänker att min käresta har vallonskt påbrå...
Örsnibbar m.m. stämmer bra.
Hennes ena tumme är även klubb-formad

"De äro av företrädesvis mörklett typ. Även de äro mestadels kortväxta och satta med brett ansikte." (Ur Herman Lundborgs översikt över människotyper)

Vallonen blev en idealbild för arbetarrörelsen från slutet av 1800-talet

- Hög disciplin
- Stor skicklighet
- Överlägsen smidesmetod
- "Arbetets hjältar"
- "Yrkesskickligheten förkroppsligad i grovt byggda vallonsmeder..."

"Det är fint att vara vallon"
(1986)

Tack för att ni lyssnat!